

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo secundus pro dominica Septuagesime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

scdm vinea sicut vnusquisq; consciam siue
aiam q̄ se pp̄ia vtute sustinere nō pōt sine
dei gr̄a. Joā. xv. Sine me nihil potestis fa
cere. Huius autē vinee cultor esse dicit vnusq; s̄
q; Chrys. Quisquis cū recta fide bonis
opib; insistit/huius vinee opari? existit. Co
lōda ē autē hec vinea: amputādo palmites
luxuriātes carnalis concupie: eijciēdo lapi
des supbie: et extirpando spinas auaricie.
In hanc vineā colēdā in diuersis eratis di
uersi educant: q̄si in diuersis horis diei.
Alij in puericia. alij in adolescentia. alij in
virili etate. alij in senectute. alij in decrepi
ta etate. Propter tertium vinea sicut peni
tentia. Nam sic vinea lz nō sit visu multum
placēs: est tñ multū vtilis in fructu si fue
rit bñ culta. Sic pnia de se nō est placens
sed fructus eius est saluberrimus. Sap. iij.
Bonorum laborum gloriosus est fructus. Exepluz
de pnia magdal. et bti petri q̄ multū fuit
fructuosa. Ad hanc vineā colēdā cōduce/
bat Joānes baptista Mat. iij. di. Facite
fructus dignos pnie. Et saluator Mat. iij
Pniam agite appropinquet enim reg. ce.

Uterque articulus. Audistis et. Scru
tetur vineā colere: als nō speretis
fructū reportare. Nō em̄ ē illi misericōdia im
pēdēda q̄ pot laborare et nō vult. Unde
L. de medicantib; validis. l. vnica. Si quis
pōt laborare nō est danda elemosyna. ar. s̄
j. lxxij. dist. c. Eps. Qui q̄ nō vult labo
rare p̄ Alute frustra petit elemosynā. i. gra
tia a deo. Audite. Si quis cōducat vt colat
vineā / magnū p̄mū recepitur? cū labora
re possit: si negligit: nōne p̄mittit necessi
tate pati. Expone et. notādo illō Leonis
pa. Nō dormiētib; puenit regnum celoz.
Nec ocio aut desidā corpētibus b̄tudo
eternitatis p̄mittit. Qui em̄ sic tps et vi
tā negligūt: aias suas pdūt.

Sermo secundus pro dominica
Septuagesime.

Sic currite vt

et. Dis q̄ in agone p̄cedit ab oī
bus se abstinet: et illi q̄dē vt cor
ruptibile coronā accipiāt: nos autē incorru
pta. j. Cor. ix. In aliq; terr; h̄ tpe ago
niste frequāt agones. Nob autē nūc forti

ter dimicandū est in agone spūali contra
spūales neq̄tias. Ideo pueniēt nos hoz
tal' hodie ecclia: sumens p̄ba apli vt forti
ter dimicem?. Si em̄ agoniste prudent se
disponūt p̄p̄ lucrū tpale: multo mag; nūc
debem; prudēt et d̄eter facere op̄era
pnie et p̄tutis p̄pter lucrū spūale et eternale:
er ab oīb; abstinerē n̄re salutē contrarijs.
Dicit ḡ apls. Dis em̄ q̄ in agone cōten
dic et. In q̄b; p̄bis tria sunt notanda

Primū instās inimicia. ibi: Dis qui
in agone p̄tendit et. Hic em̄ habem; cōten
dere: qz nobis hostes aduersant.

Scdm est inimicia victoria. ibi: ab oī
bus se abstinet. s. contrarijs: et h̄ vt resistere

Tertium victoriae gloriā (possit et vincere.
ria. ibi: Et illi q̄dē et. De p̄mo Job. vij
Vilita est vita hoīs sup terrā. De se
cūdo Rom. xij. Noli vinci a malo: s; vni
ce in bono malum. De tertio Apoca. iij.
Qui vicerit dabo ei sedere mecū i throno
meo. Et Apoca. ij. Esto fidelis vsq; ad
mortē: et dabo vbi coronā vite.

Sic currite et.

Pro p̄mo. An possit hō complēdere
b̄titudinem in hac vita: Q. sic. Ps.
Bti immaculati in via et. Contra. U
ta p̄sens est subiecta multis miserijs. Re
spōdet Tho. j. ij. q. v. Aliq̄lis b̄titudinis
participatio haberi potest in hac vita: nō
autē vera et p̄fecta beatitudo q̄ omne ma
lum excludit et totū desiderium implet. qd
esse non potest in hac vita. Cum autē dicit
Ps. Beati immaculati et. Dicendū q̄ illi
dicunt b̄titudinē spe vel p̄pter participatōez
beatitudinis p̄m̄ ab̄q̄lem summi boni fru
itionem. Hec Tho. Pro fundamento
Satis euidenter patet q̄ n̄ potest esse cō
tudo de beatitudine alicuius ante mor
tem. Unde Quis. li. meta. Expectāda v̄
es homis: dicit; beat? Ante obitū nemo
supmag; debet. Unde et Aristo. j. Eth.
Nō audes homines in hac vita dicere bea
tos simpliciter: sed beatos vt hoies. Cū
ergo querit An possit et. Dic rñ et. Ex q̄
conclude miserabile huius vite conditōez
in qua sunt cōditōes beatitudini incom
possibiles: duratiōis breuitas: miseriarū
multiplicitas: status instabilitas. De q̄b;
Job. xij. Hō natus de muliere breui vi
uēs tpe et. vsq; et nūc in eodē statu p̄

Domínica in Heptuagesima

manet. Sed heu heu hō nō attendūt mīse-
ri pctōres/voluptuosi/fures zc. **U**trīq; q;
liber talē hīet p̄siderationē vt ps. q̄ dice-
bat. Dies mei sic ymbra declinauerūt zc.
Portate Sole multū a nobis distāte/ vide-
tur ymbra corpis eē longior. Cū sō sol re-
cto aspectu ē sup nos/tūc apparet breuior:
etsi nos extēdam⁹ i terrā n̄ erit longior ym-
bra q̄ corp⁹. Spūaliter vita n̄ra compa-
ratur ymbre. **U**n̄ q̄ solē h̄z recte cognitionis sup
se recto aspectu. illi videt̄ vita breui⁹ Job.
ix. Dies mei veloci⁹ transferūt zc. Qui sō
longe sunt a sole: recte p̄siderātes: dies su-
os infinitos credunt: q̄n̄ sō p̄ mortē in ter-
ra collocat̄ hō tunc quāta sit vita apparet
euidenter. **F**igura Zone. iij. Zona sub
ymbra hedere delectabilis q̄escere: subito
vermis radice corrodere cepit z aruit zc.
vide Spūaliter **D**isser hō q̄escit sub ym-
bra p̄ntis vite: nō cogitans autūmū mor-
tis: subito aut̄ vermis. i. mors radice ro-
dit. Luc. iij. Jam secur⁹ ad radice arboris
posita est.

Tertius ar. In p̄cedenti zc. Nunc de
scōda clausula superi⁹ posita: videlicet
Egressus circa horā tertiā: vidit alios stā-
tes in foro ociosos: z dicit illis. Ite z vos
in vineā meā z qd̄ iustū fuerit dabo vob.
Ubi oñdī negligentū misera cōditio.

Cum p̄pter loci periculositatē: qz stan-
tes in foro.

Cum p̄pter animi vacuitatē: qz ociosos
Cum p̄pter sui inexcusabilitatem: quia
inuitantur.

Primo p̄pter loci periculositatē: qz stan-
tes in foro. Per forū em̄ intelligit̄ mund⁹
En Chryf. In q̄ calumnie: iniurie: p̄tenti-
ones: diuersozq; negociatorū difficultates
sunt semp̄ tumultuose: z oia venalia sunt.
In hoc em̄ foro anievenales exponuntur.
Mercatores duo sūt: de⁹ z diabol⁹. Qui
dā diabolo vendūt aias p̄ vili precio dele-
ctatiōis carnal̄: vt luxuriosi z gulosi. Qui
dā p̄ reptat: vt raptores z auari. Quidā
p̄ vanis honorib: vt supbi z vanigloriosi.
Tale ar̄ mercatorē fugiam⁹: z aias n̄ras
reddamus dño q̄ redemit eas. j. Cor. vj
Empti estis p̄cio magno zc. **S**cōdo p̄
animi vacuitatē: qz ociosos. i. a bonis opi-
bus vacātes. Chryf. Qui opa dei nō ope-
rat̄ ociosus ē. **Q** q̄ vituperabilis est ociosi-

tas. **P**riuat̄ em̄ hominē fructu bone opati-
onis. **P**rouer. xxvij. Qui sequit̄ ocium re-
plebit̄ egestate. **I**tem implicat̄ se fedicitate
multiplicis offensionis. **B**ern. **O**mn̄ ten-
tationū z cogitationū malaz z inutilium
sentina est ocium. **E**xemplū **D**avid dñi oca-
cuparet̄ in bellis p̄tinens fuit. **T**pe sō ocij
adulteriū cōmissit. vt h̄z. ij. Reg. xj. **S**alo-
mon etiā q̄ diu fuit occupat⁹ circa templū
edificandū p̄tinēs fuit: sed postea ocio va-
cans infatuat⁹ est amore mulierū alienige-
naz adeo vt coleret̄ idola earū. vt habet̄.
ij. Reg. xj. **U**nde etiā **E**zech. xvj. dicitur
Hec fuit iniquitas **S**odomē: superbia: saturi-
tas panis: abundantia z ocium. et **Q**uidius
de reme. **Q**uerit̄ egistus q̄re sit fact⁹ adul-
ter. **I**n promptu cā desidiosus erat. **I**des
Occisi tollas periere cupidis artes. **I**des
etiā dicit **H**iero. **S**emp̄ aliqd̄ boni facito:
vt te diabolus inueniat occupatum. **O**cio-
sus q̄pe locum facit diabolo: sed occupa-
tio honesta clypeus est **I**n sagittas diaboli
Item ocium facit damnū irreparabil̄ amisi-
onis. i. t̄pis. que est amissio multū dolen-
da. **Q**uia vt dicit **B**ern. **O**mn̄ t̄ps impē-
sum: exiget̄ a nobis qualiter fuerit expen-
sum. **I**ō d̄r **E**ccl. iij. **F**ili cōserua t̄ps et
deuita a malo. **L**ex etiā diuina hōiem cō-
stringit ad laborē q̄si pro p̄nia prime trans-
gressiōis. **B**ern. iij. **I**n sudore vultus tui
vesceris pane tuo zc. **I**bidem. **I**n laborib⁹
bus comedes ex ea sez ex terra. **E** Job. v.
Hō nascit̄ ad laborē: et auis ad volandū.
Huius diuine legis transgressores sūt oci-
osi. **S**ed notate. qui hic laborare non vult:
in inferno sine fine inutiliter laborabit p̄.
Laborabit et viuet̄ adhuc in finē. **T**er-
tio propter sui inexcusabilitatem: quia in-
uitantur. **U**n̄ dicit illis. **I**te et vos in vi-
neam meam zc. **A**udite miseri negligētes
quos tam multipliciter vocat dominus z
tamen ociosi manentes z penitere dissim-
ulantes. **D**e talibus dicitur **J**oannis. xv.
Nunc autem excusationem de peccato suo
non habent. **E**xemplum nota de iudeis
quos multipliciter vocat dominus h̄z tan-
dem eos a se reiecit. **P**rouerbiōrum p̄-
mo. **V**ocauit̄ vos et renuistis: extendi mā-
num meā zc.

Tertius articulus **A**udistis zc. **C**auet̄
atis ne in foro animas vestras exponatis

diabolo z detz illi pratem sup anias vras. Lex dr. Velius est intacta nra seruare q̄ post vulneratā cam remediū q̄rere. In q̄ bus causis restitutio in integrū nō est necessaria. Sancim⁹. Et re nō integra p̄d testas. Alij zcessa nō p̄t reuocari. de elec. et electi prate in causis. Notate: nō libenter venderet mercator ad credo merces p̄ ciosas alicui fraudulentō: cū iā a plib⁹ audiret q̄ nihil creditorib⁹ nisi iniurias z yerbera soluit zc. Expone z ap. qm̄ fraudulētus mktū est diabol⁹. Vñ Apo. xij. Profect⁹ ē serpēs q̄ vocat⁹ diabol⁹ z sathanas: q̄ seducit vniuersum orbem.

Sermo tertius p̄ dnica in Septuagesima.

Sic currite vt

z c. Ego igit sic curro nō q̄ in incertū. j. Cor. ix. Tria ibi sūt noranda de cursu apli. Sedulitas diligentie. Velocitas euidentie. sic. Securitas confidentie. nō q̄n zc. De p̄mo Phil. iij. Que retro sunt obliuiscens ad ea q̄ sūt p̄ ora extendens meipm̄: ad destinatū p̄sequer b̄riū supne vocatōis. De scōdo. j. Thes. iij. Sic z ambulet⁹ vt abudet⁹ magis. De tertio. ij. Timo. j. Scio cui credidi z cert⁹ sum qz potēs ē depositū meū seruare. Et ij. Tim. iij. Dereliq̄ reposita ē mihi corona iusticie. Sic currite zc.

Prim⁹ ar. An possit hō ex naturalibus comp̄hendere britudinē: Qz sic. Natura em̄ nō deficit in necessarijs. Cōtra. Vltia hois britudo excedit intellectū hois z volūtātē. j. Cor. ij. Oculus nō vidit: nec auris audiuit zc. Thom. j. ij. q. v. Britudo inspecta qlis in hac vita hū p̄t ab hoie adq̄ri p̄t p̄ naturalia eo modo q̄ virt⁹ in eo opatiōe p̄sistit. sed britudo hominis p̄fecta cōsistit in visione diuine essentie. Videre aut̄ deū p̄ essentiā est supra naturā nō solū hois sz etiā ois creature. Cū aut̄ dr: natura nō deficit in necessarijs zc. Dicendū q̄ verū est. Vñ natura dedit homini libez arbitriū q̄ p̄t ad deū p̄uerti q̄ eum p̄t facere b̄m. Que ei p̄ amico s̄ possum⁹: p̄ nos aliq̄r possum⁹: vt dr. ij. eth.

Pro fundamento. Ex naturalibus habz hō incitū britudinis assequēde. Quid⁹. j.

meta. Dionas cū spectēt animātia ceterā terram Os homi sublimē dedit: celūq̄ viderē Jussit z erectos ad sidera tollere vulnus. Et ideo dr Aristot. iij. Eth. q̄ hō se debet trahere ad diuina q̄ntū p̄t. Sz q̄ rit⁹ An possit zc. Sic r̄m̄ vt s̄. Ex q̄ cōclū de q̄ vana z plus vana in nob̄ erit ratiois facultas si nō laborem⁹ diligēter cōseq̄ beatitudinē: qz vt dr phs. ij. phys. Vanū s̄ vt frustra est qd̄ est ordinatum ad aliquez finem⁹ que nō attingit. cuiusmodi sūt miseri p̄tores idurati. Audite o raptōres: luxuriosi zc. Audite inq̄uā: qm̄ si iduret⁹ aut mū: non poterit⁹ ad illū finem. s̄ britudinē puenire. Bern. Nemo duri cordis salutē vnq̄ adept⁹ est nisi forte de⁹ abstulerit ab eo (iuxta p̄ham) cor lapideuz: z dederit ei cor carnei. Vñ puer. xxvij. Qui mentē dure corruet in malū. Figura Nūe. xij. Filij isrl̄ rebelles fuerunt z duri z dñm: id terra pmissiōis non intrauerunt. Expone zc. Ideo ps̄. Nodie si vocē ei⁹ audierit⁹ nolite ob. cor. v̄a zc.

Secūdus ar. In p̄cedēti zc. Nunc de tertia clausula. scz. Quid h̄ stat⁹ tota die ociosi. Vbi est norāda triplex cōditio aggrauās negligentiam.

Prima localis. ibi: Quid h̄ stat⁹.

Scōda tpalis. ibi: tota die

Tertia psonalis. ibi: ociosi

Prima igit zc. q. d. Cur p̄ salute laborare negligit⁹ h̄. s̄. In loco tā p̄ctoso. Ezech. ij. Subuersores tecū sūt: z cū scorpionib⁹ habitas In loco tā r̄ansitorio. j. Jo. ij. Dū dus transit⁹ z h̄cupia ei⁹. In loco tā fendo. Prouer. xv. Abominatio est dño. via impq̄ **S**cōda est p̄ditio tpalis. ibi: tota die. p̄ toto tpe vite v̄ie cū habeatis opandī op̄ oportunitatē. Apo. ij. Dedit ei tps vt penitentiā ageret z nō vult penitere. Quid ḡ negligit⁹: qd̄ stat⁹ cū pot⁹ ire deberetis. Quia vt dicit Bern. Vita breuis via lōga. Si vis ḡ puenire inape trāsilire. Hez bre. iij. Festinem⁹ ingredi in illam regem.

Tertia ē p̄ditio psonal. ibi: ociosi: vob. s̄. nihil pficiētes: primis non subueniētes: deo nō fūctes: hostib⁹ nō resistētes: et in futurū nō puidentes: imo mala mltā p̄petrantes. Quia vt dr Eccl. xxvij. Vultā maliciā docuit ociositas. Sicut ḡ dr Di chee. ij. Surgite z ite. i. diligēter laborat